

Nefigurativní tendence ve
světovém umění 2. pol. 20. stol.
(od 70. let)

Land art

- = zemní, krajinné umění
- Umělci tohoto směru tvořili umělecká díla na přírodních místech, často k tomu potřebovali buldozery a těžkou techniku, vyžadovali aktivní spoluúčast diváka – chůzi, plavání nebo let letadlem.
- Z díla zůstávali jen fotografie.
- Obrátili se proti komerčnímu umění, měli záporný postoj k umění vystavovanému v galeriích a muzeích.
- Zpočátku terénní práce obrovských rozměrů, inspirace prehistorickými monumenty typu Stonehenge, zčásti také anglickým parkem 18. stol.
- Představitelé : **Robert Smithson, Christo, Jean-Claude, Richard Long, Andy Goldsworthy, James Turrell,**

Robert Smithson (1938-1973)

- americký představitel land artu
- Nejznámější je jeho dílo **Spiral jetty (Spirálové molo)** – vybudované na březích Velkého solného jezera v Utahu. Byla to hráz stočená do spirály, postavená ve vodách jezera.
- Spirálové molo bylo dočasné, po několika letech se hladina jezera zvedla a zatopila jej. Bylo mnohokrát reprodukováno.

Spiral jetty
Spirálové molo

Floating island – Plovoucí ostrov

Yucatan mirror displacements

Christo (*1935) a Jeanne-Claude (*1935)

- Původem bulharský výtvarník a jeho francouzská manželka
- Vytvářejí nová krajinná prostředí zaváděním nových prvků do krajiny. Jsou přesvědčeni, že to pomáhá lidem dívat se na věci novými očima.
- Ampaketaže – spočívají v obalování již existujících předmětů

Běžící plot – Running fence

Pont Neuf v Paříži

Surrounded islands – Obklopené ostrovy

Wrapped Reichstag - Obalený Reichstag

Wrapped trees Obalené stromy

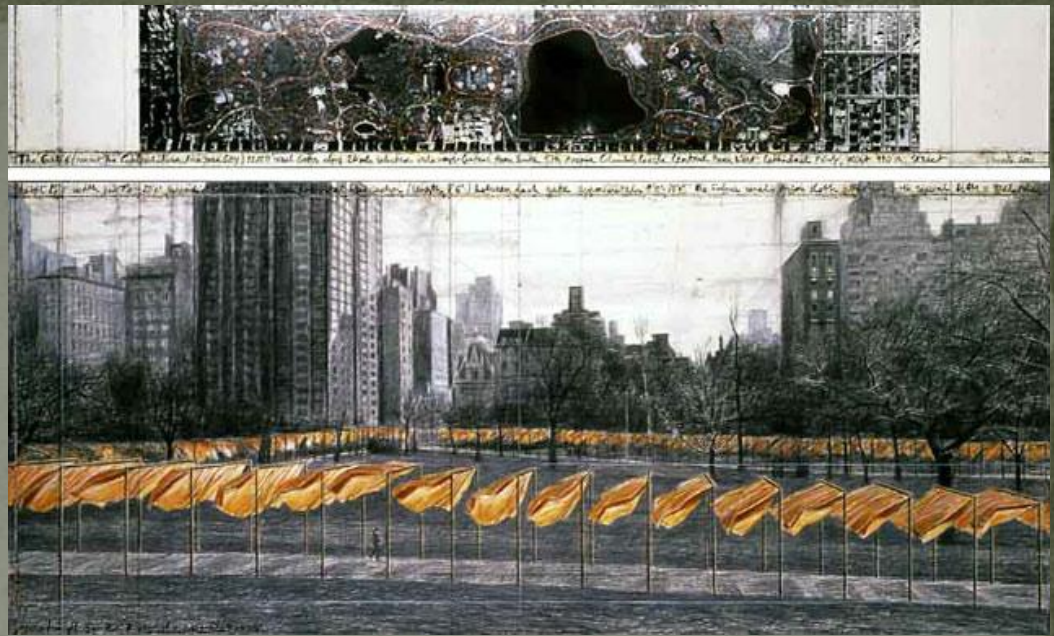

The Wall - Zed'

The Gates - Brány

Richard Long (*1945)

- Britský umělec, jeden z nejznámějších představitelů land artu
- Používá chození a stopy – vytváří své umění procházkami v různých krajinách v Anglii, Irsku a Skotsku
- Svoje cesty dokumentuje fotografiemi a podrobnými zápisy, které pak vystavuje společně s díly.

A line in Scotland

Berlin circle

Earthquake Circle

Paddy field chaff circle

PADDY-FIELD CHAFF CIRCLE, WARLI TRIBAL LAND, MAHARASHTRA, INDIA, 2001

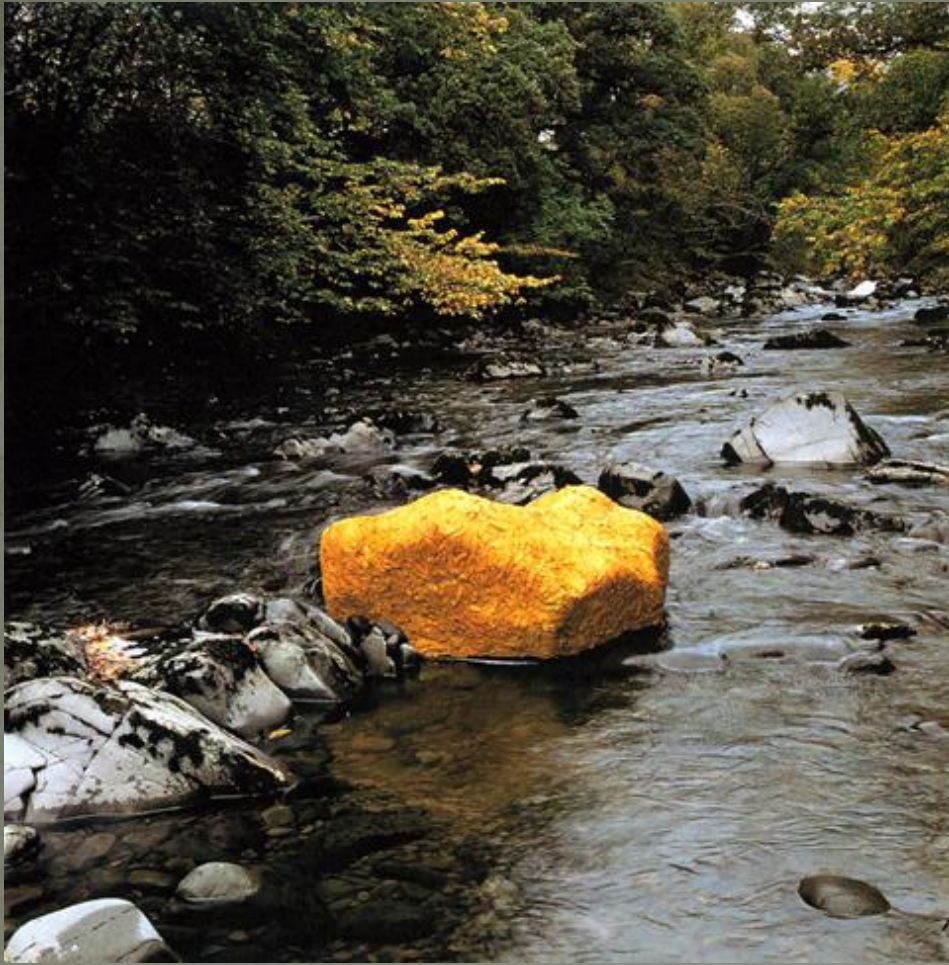
A line made by walking

Pipe circle

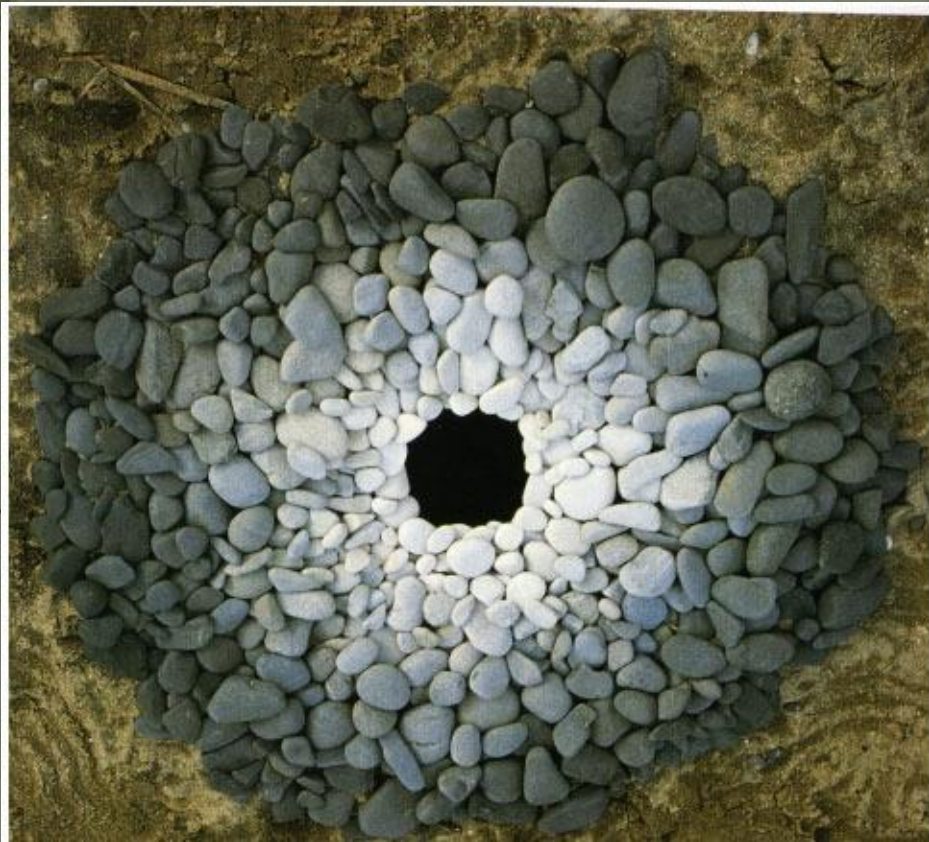
Andy Goldsworthy (*1956)

- Britský představitel land artu
- Pokrývá balvany vrstvou červených javorových nebo žlutých jilmových listů, vrší říční kry, zachycuje siluetu přírodních útvarů ve vycházejícím slunci
- Dílo je míněno jako něco pomíjivého, prchavého
- Jeho záměr má blízko k filosofii zen-buddhismu, dílo pro něj znamená spojení s přírodou.

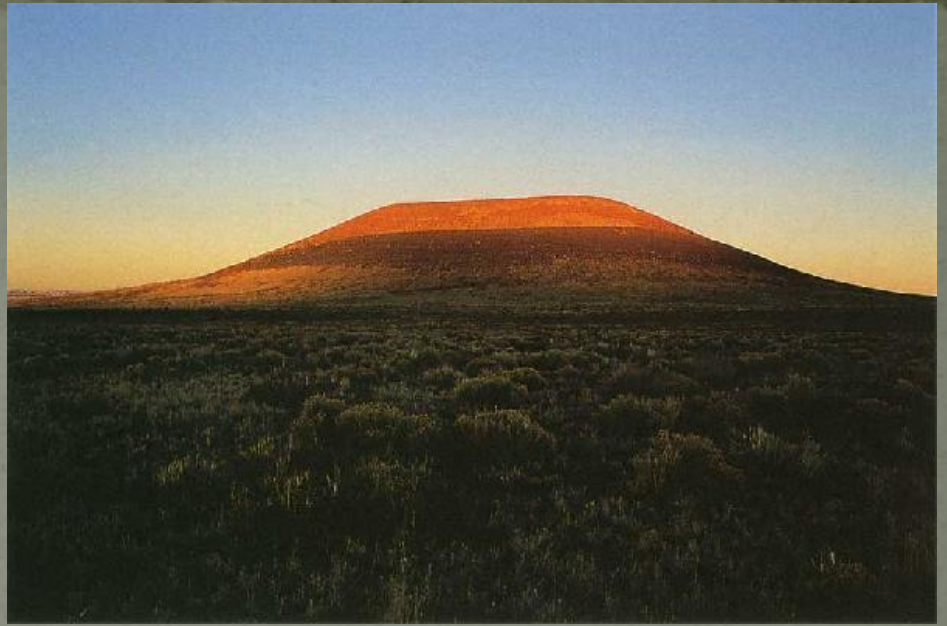

James Turrell (*1943)

- Základními materiály jsou pro něj světlo a prostor.
- Manipuluje s prostorem pomocí pečlivě směřovaného světla
- Projekty realizuje také v galeriích

Roden Crater

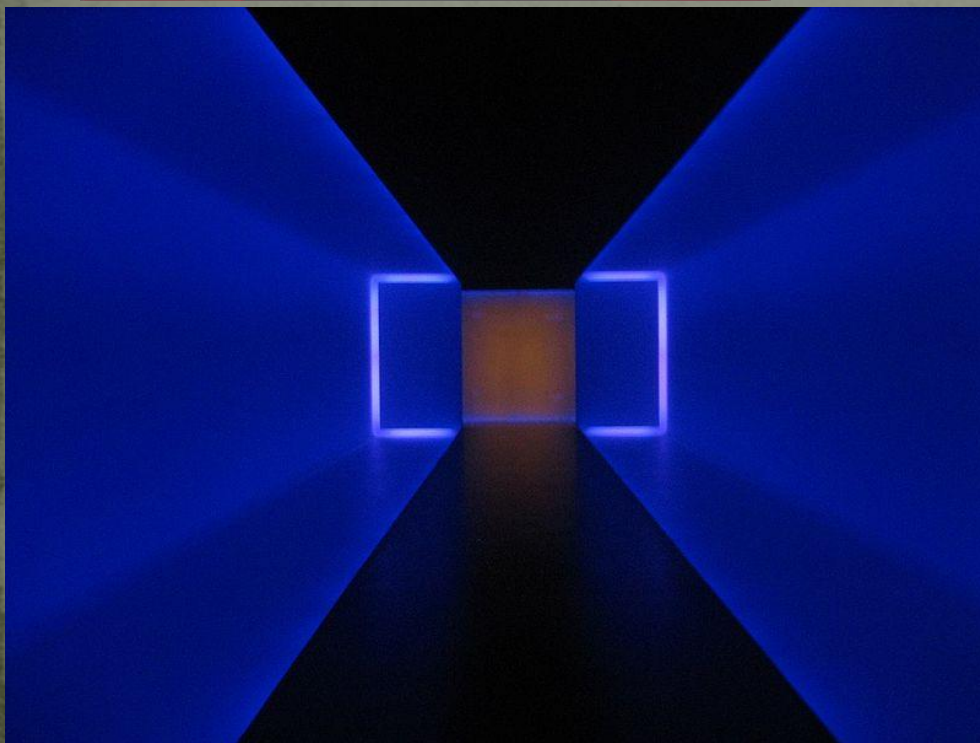
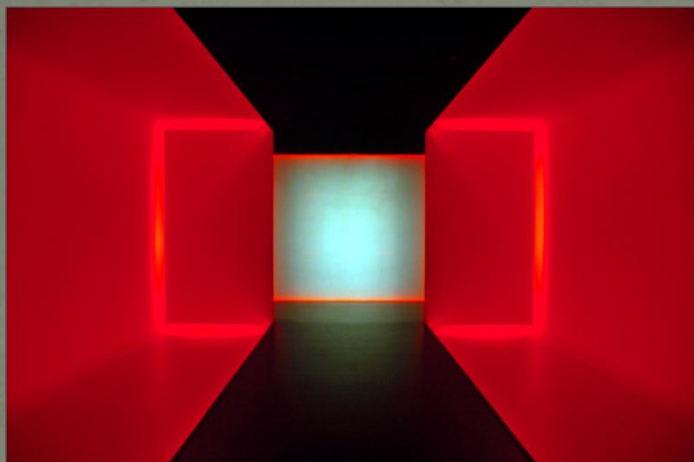

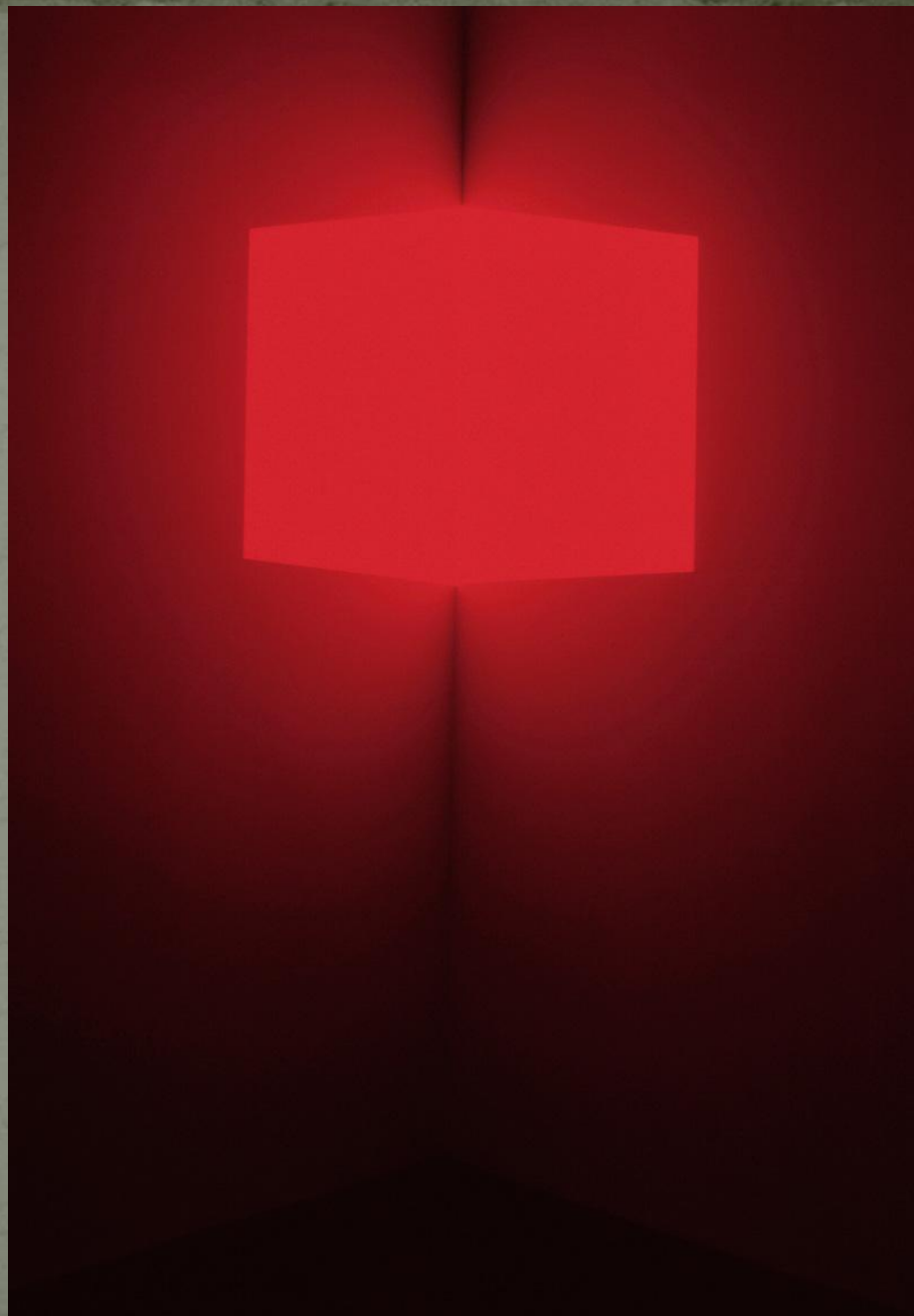

Skyspace

Světelné projekce a světelné prostory

Wolsburg project

Minimalismus

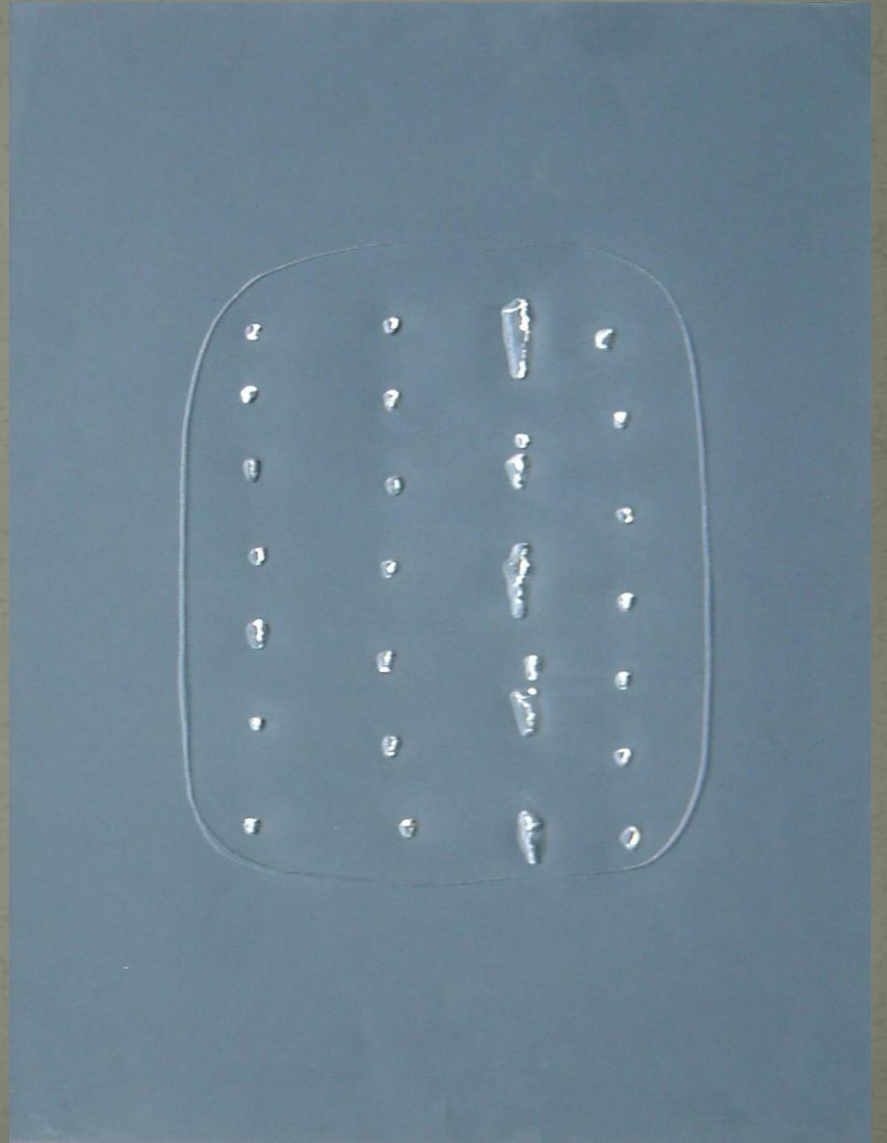
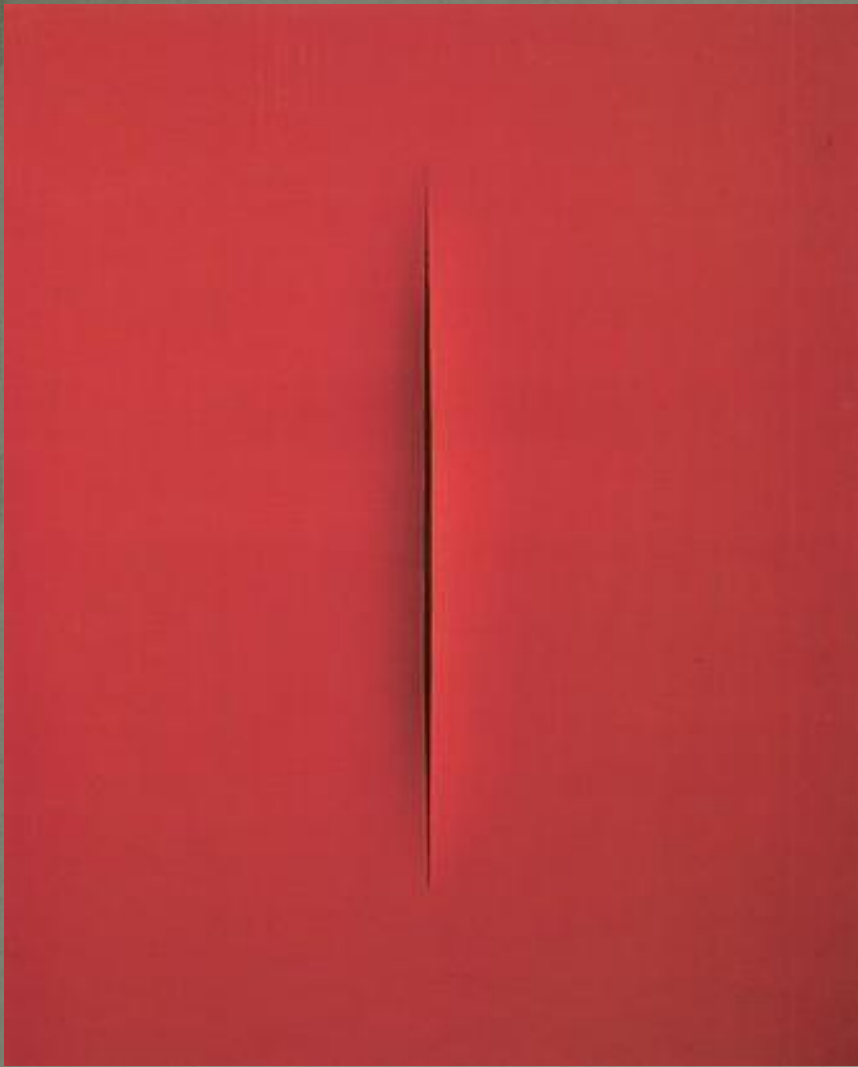
- = minimal art
- Umělecký směr, objevil se v USA v 50. letech 20. stol.
- Využívá velmi jednoduché formy a omezené barvy
- Z malířství a sochařství se postupně rozšířil do hudby, architektury, designu, filmu, literatury
- Soustřeďuje se na prostor, formu a fyzickou přítomnost, jeho téma je zcela potlačeno, aby se divák nerozptyloval
- Chce divákovi umožnit dívat se na svět novými očima.

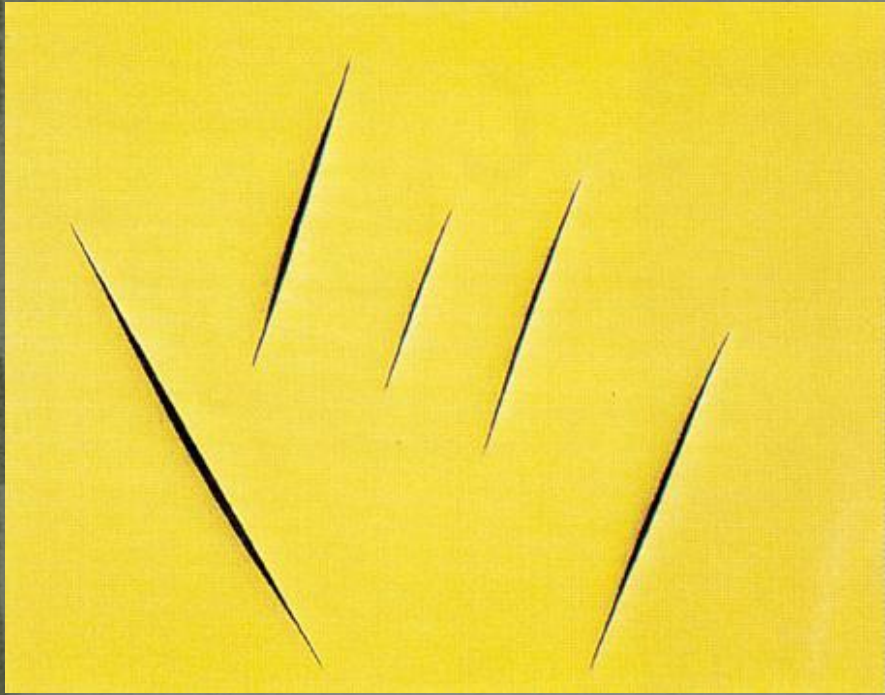
Lucio Fontana (1899-1968)

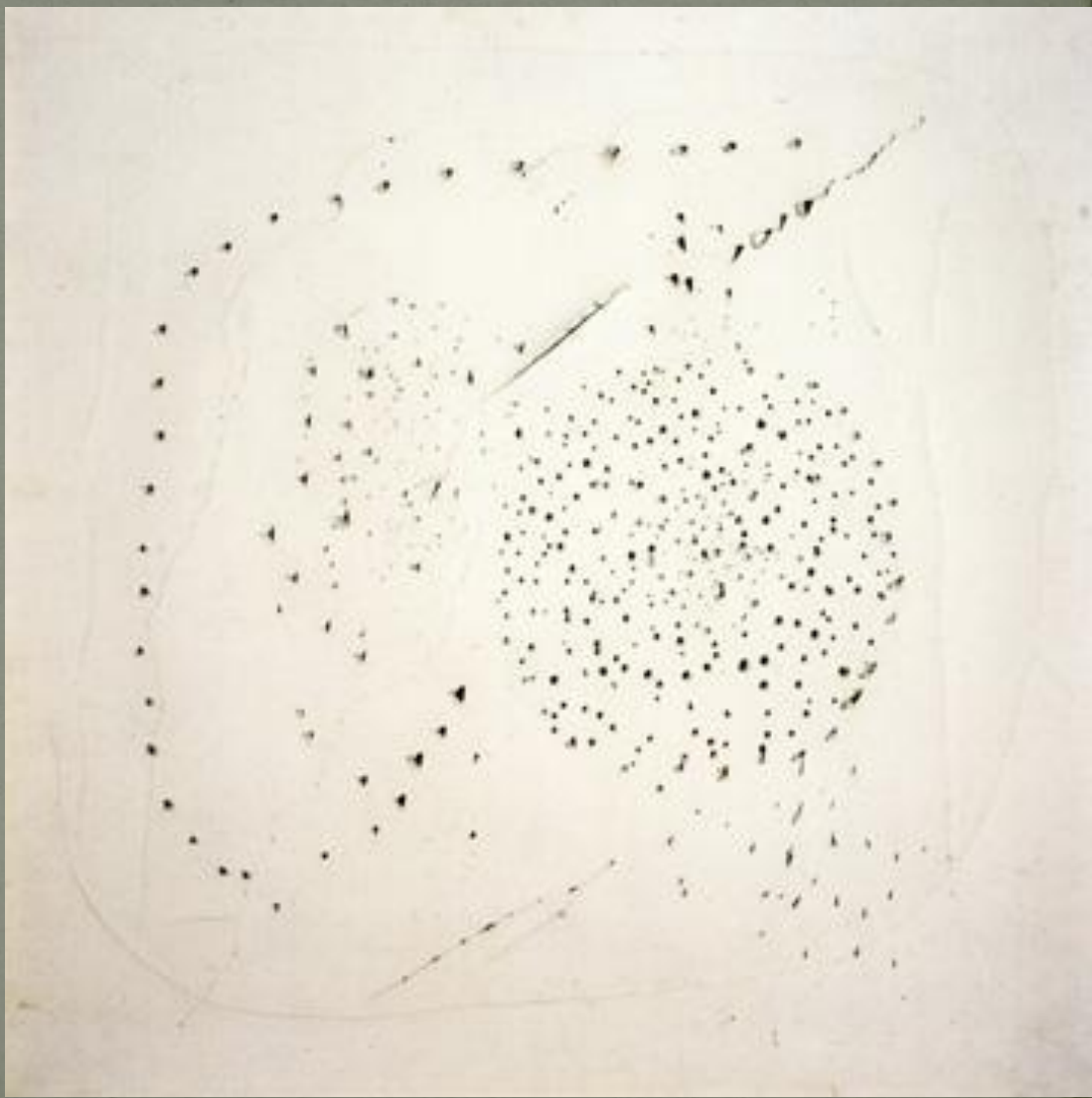
- Argentinský sochař a malíř

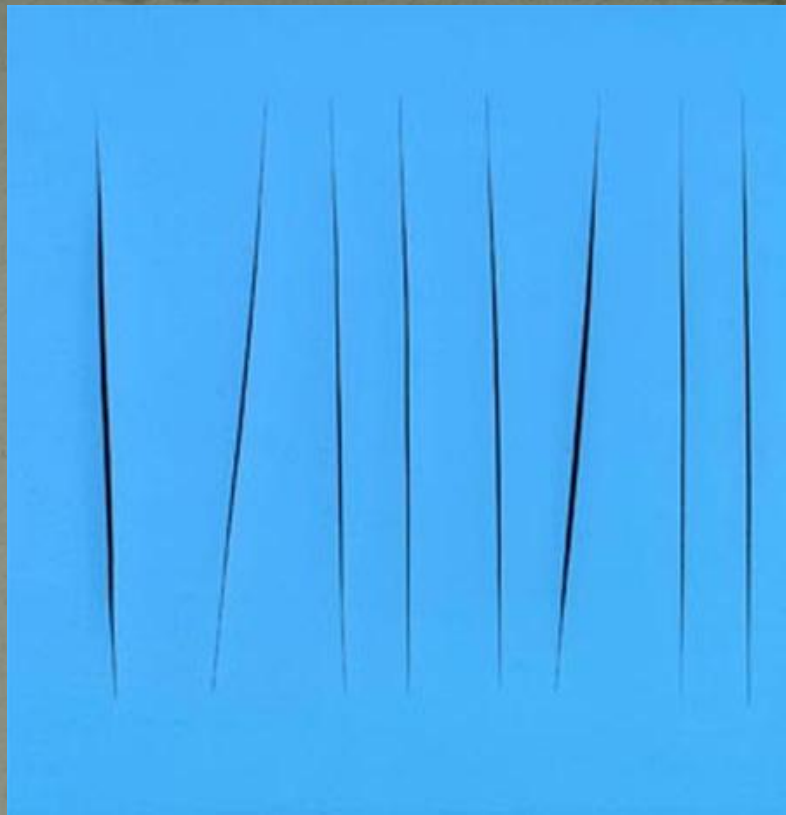

Spatial concept
(conzeptto spaziale)

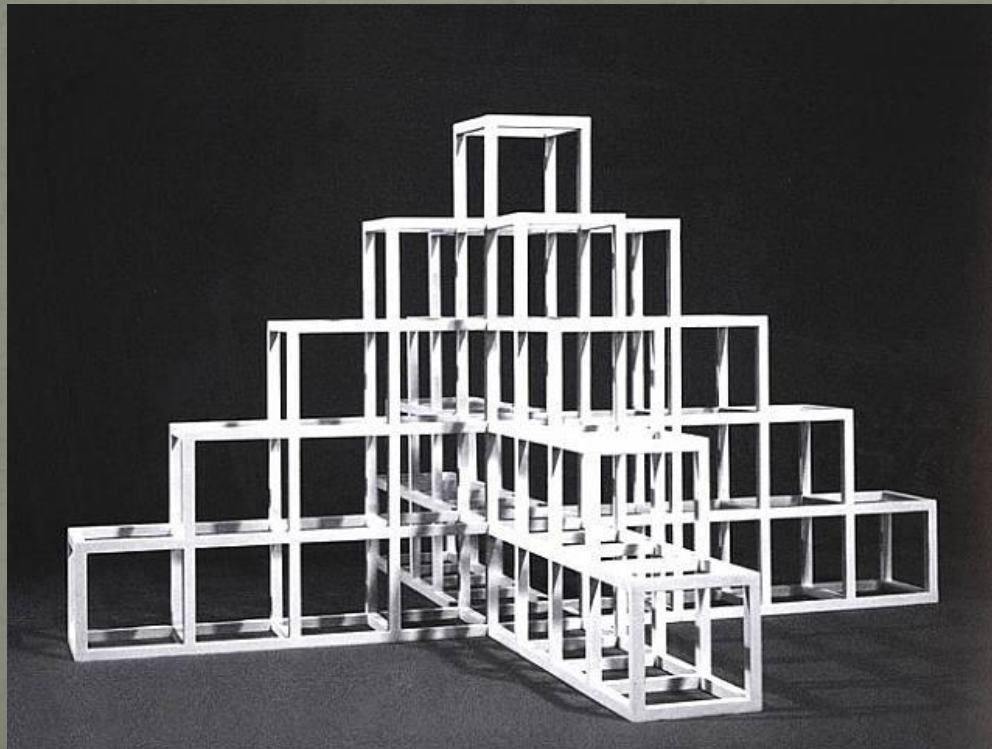
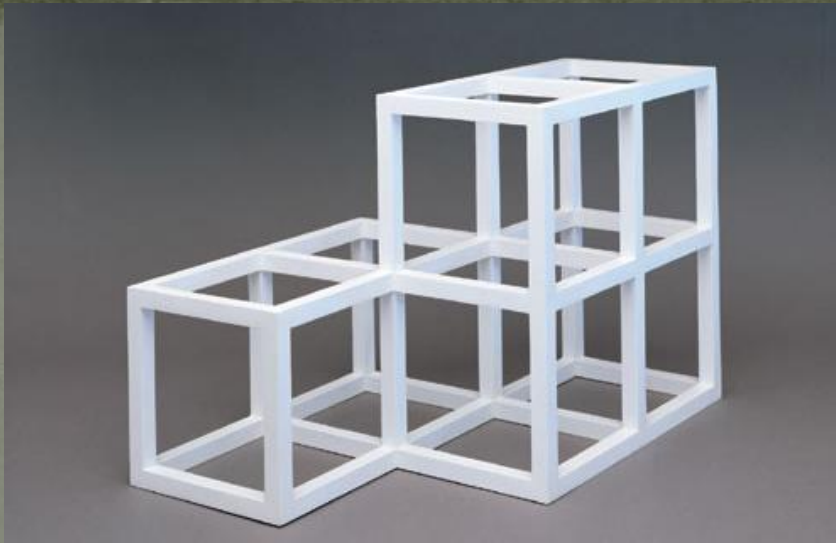

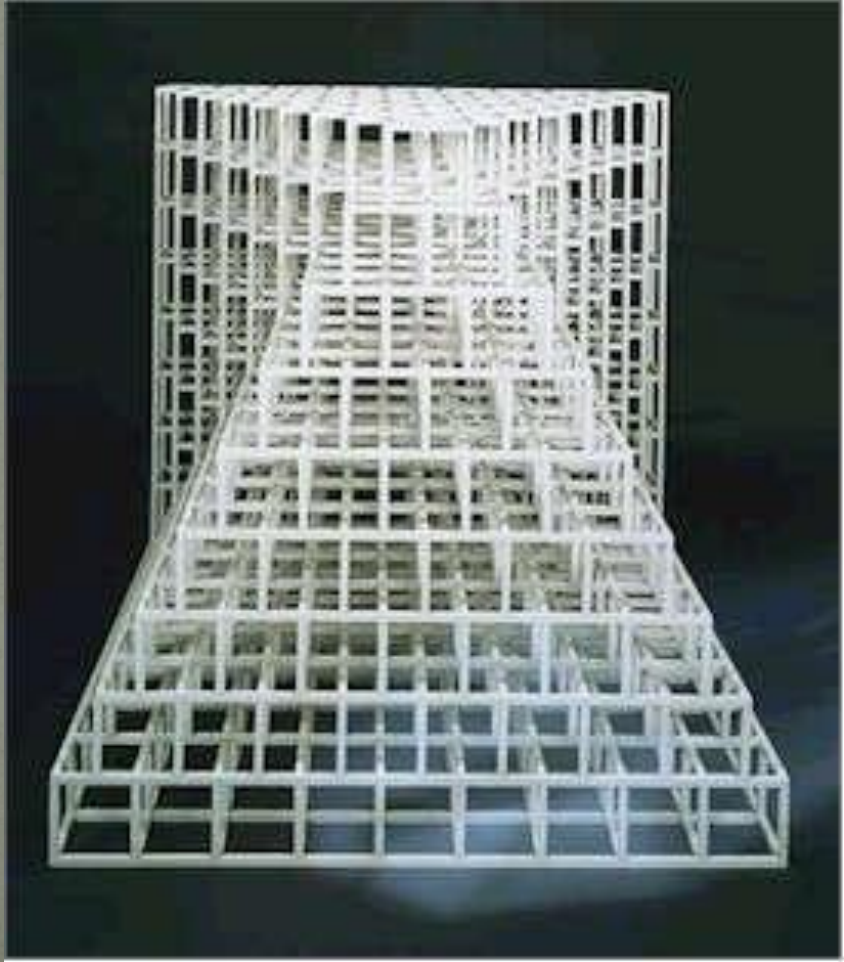
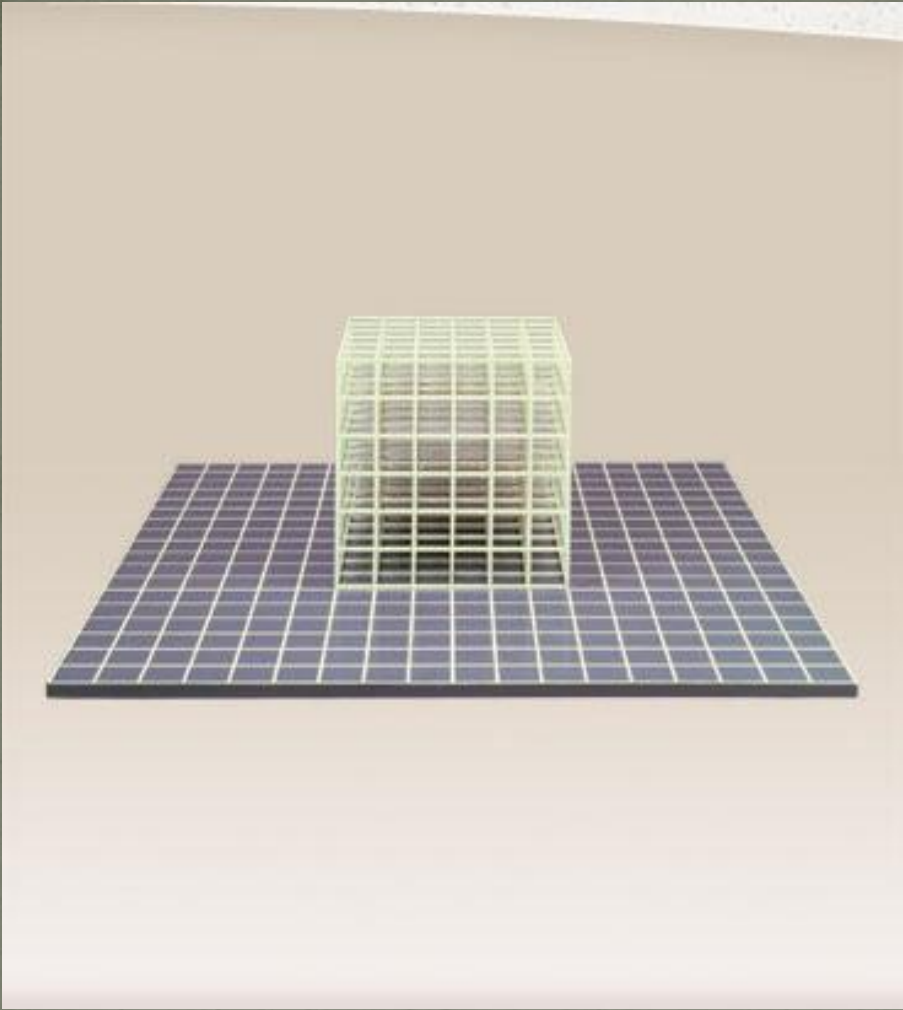
Sol LeWitt (1928-2007)

- Americký grafik a malíř
- Představitel minimalismu a konceptualismu

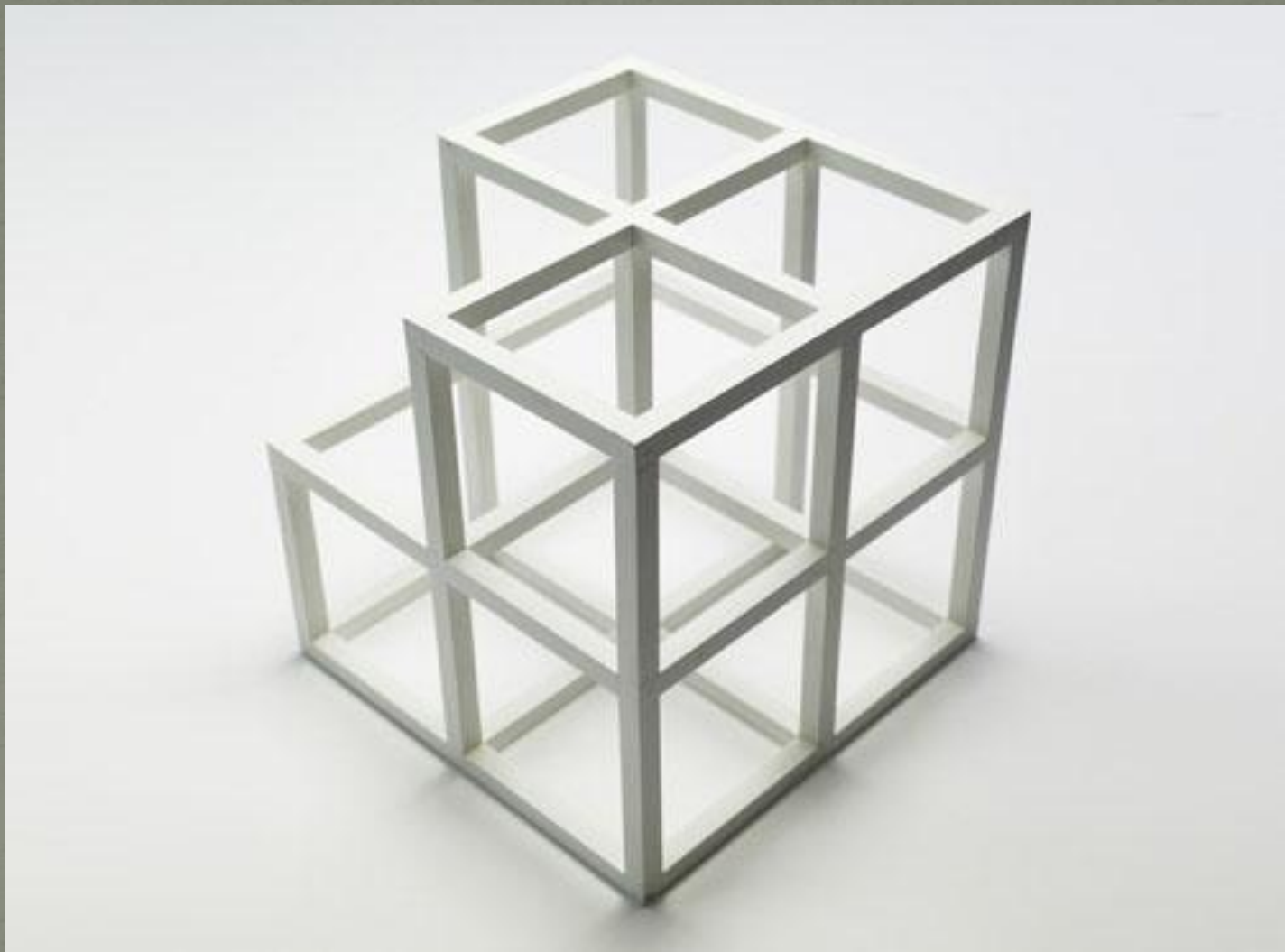

Wall structures
Nástěnné struktury

Konceptualismus

- Umění, ve kterém je nejdůležitější myšlenka.
- Umělci zkoumali vyjadřovací prostředky a funkce, odmítali tradiční metody výtvarného umění.
- Nejdůležitějším prostředkem konceptualismu je myšlenka či koncept, která je zapojena do tvorby uměleckého díla.
- Konceptualismus narušil hranici mezi tím, co bylo považováno za umění a co ne.

Joseph Kosuth (*1945)

- Přišel s pojmem konceptuální umění.
- V r. 1965 vytvořil instalaci Jedna a tři židle, ve které vedle sebe vystavil židli, fotografii židle a definici slova židle

Observation of the conditions under which misreadings occur gives rise to a doubt which I should not like to leave unmentioned, because it can, I think, become the starting-point for a fruitful investigation. Everyone knows how frequently the reader finds that in reading aloud his attention wanders from the text and turns to his own thoughts. As a result of this digression on the part of his attention he is often unable, if interrupted and questioned, to give any account of what he has read. He has read, as it were, automatically, but almost always correctly.

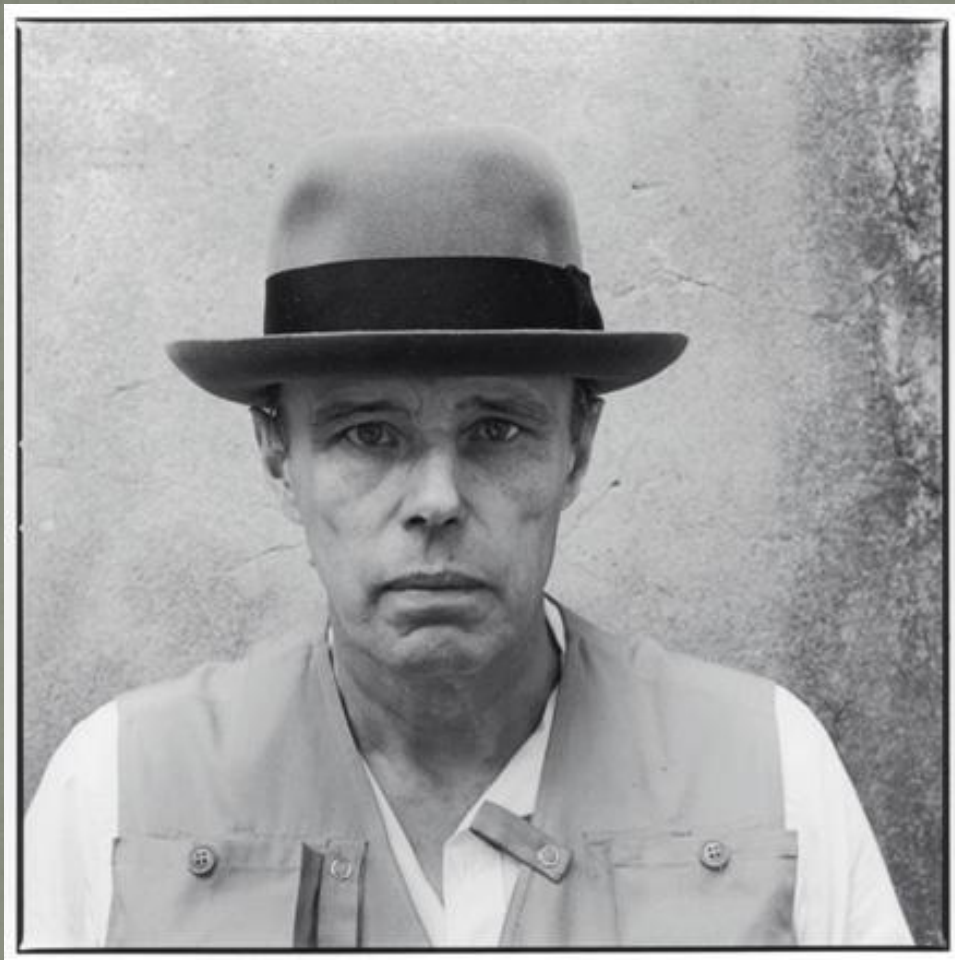

Arte povera

- Hnutí, které se začalo projevovat v Itálii koncem 60. let
- Jméno si vymyslel kritik Germano Celant, který v roce 1970 zorganizoval v Museo Civico v Turíně významnou výstavu pod tímto názvem.
- Díla často byla a jsou vytvořena ze záměrně „chudých“ a banálních materiálů.
- V dílech je často obsažen divadelní prvek.
- Zahrnuje další formu vzpoury proti klasické minulosti
- Přístup k umění, který je antikomerční, nejistý, banální a antioficiální.
- Zabývá se fyzickými vlastnostmi média a proměnitelností materiálu.
- Umělci jsou zaujati materiály a celkovou realitou.

Joseph Beuys (1921-1986)

- Německý představitel Arte Povera, člen neodadaistické skupiny Fluxus
- Věnoval se happeningům – více založené na rituálu než jejich americké předlohy, zahrnovaly šamanské prvky, často v nich byla obsažena myšlenka, že to, co umělec dělá, musí být zároveň očištnou zkouškou.
- V pozdních 60. letech se začal věnovat politické činnosti – „sociální sochařství“
- Charisma umělce začalo hrát ještě větší roli.
- Materiály: plst', tuk, med, zlato
- Témata: politika, ekologie, vztah mezi člověkem a přírodou

Helen Escobedo (*1934)

- Mexická sochařka
- Spojuje kulturu Mexika a západní Evropy
- Tvoří instalace z dostupných přírodních i průmyslových materiálů

Pošta

Hřbitov

The capped hat

Cesta do
vesmíru

Zkamenělá knihovna

Letní pole

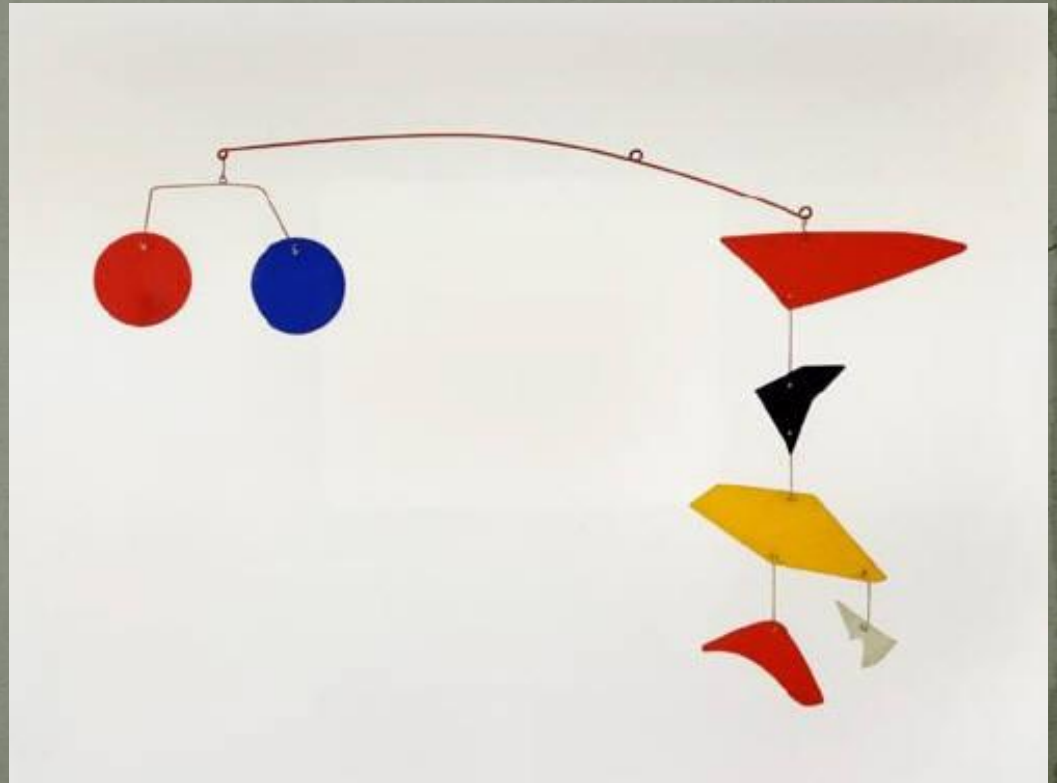
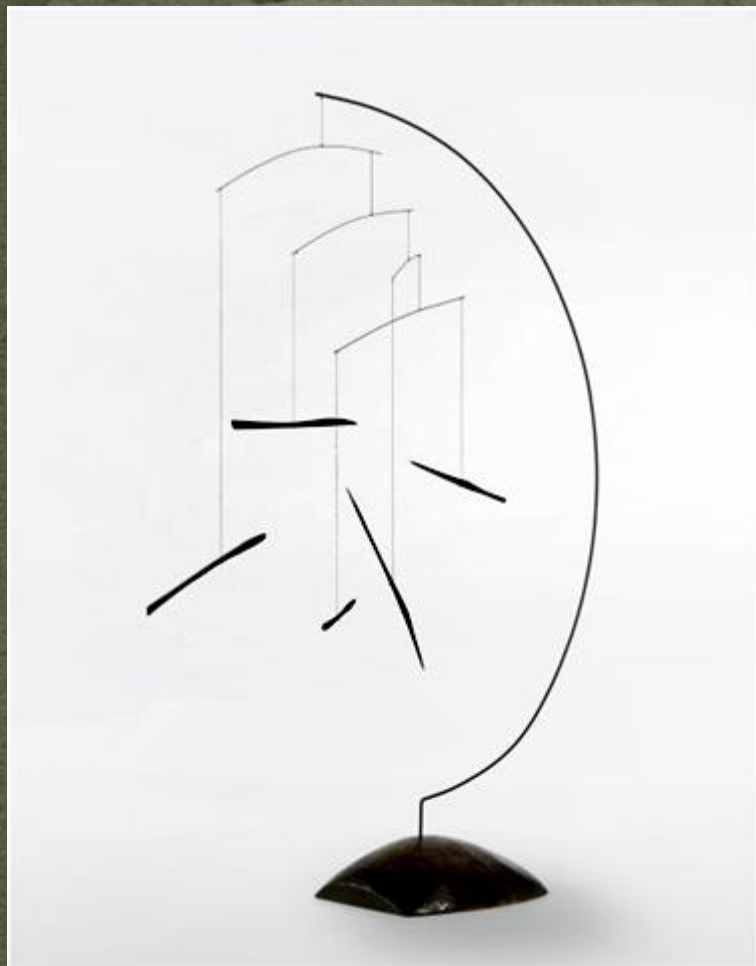

Kinetické umění

- USA především 50. a 60. léta 20. stol.
- Díla obsahují pohyblivé části, jež jsou rozpohybovány prouděním vzduchu, motorem nebo rukou umělce či pozorovatele.
- Představitelé: Marcel Duchamp, Alexander Calder, László Moholy-Nagy, Bridget Riley, Victor Vasarely

Alexander Calder (1898-1976)

- Americký sochař
- Inspiroval se cirkusy – Cirque Calder
- Vytvářel mobily – pohyblivé sochy, stability – statické sochy
- Vnímal svá díla jako zosobnění organických struktur

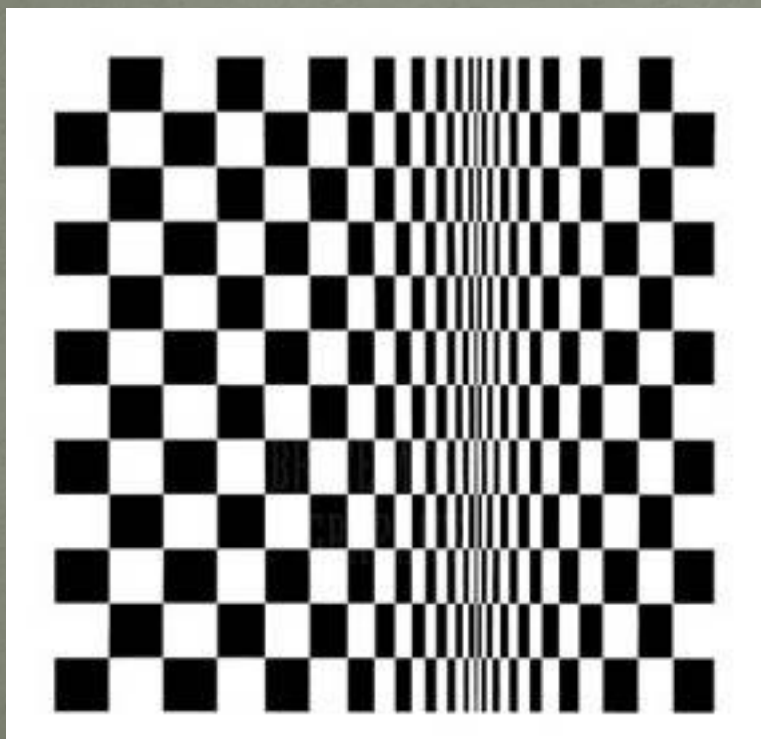

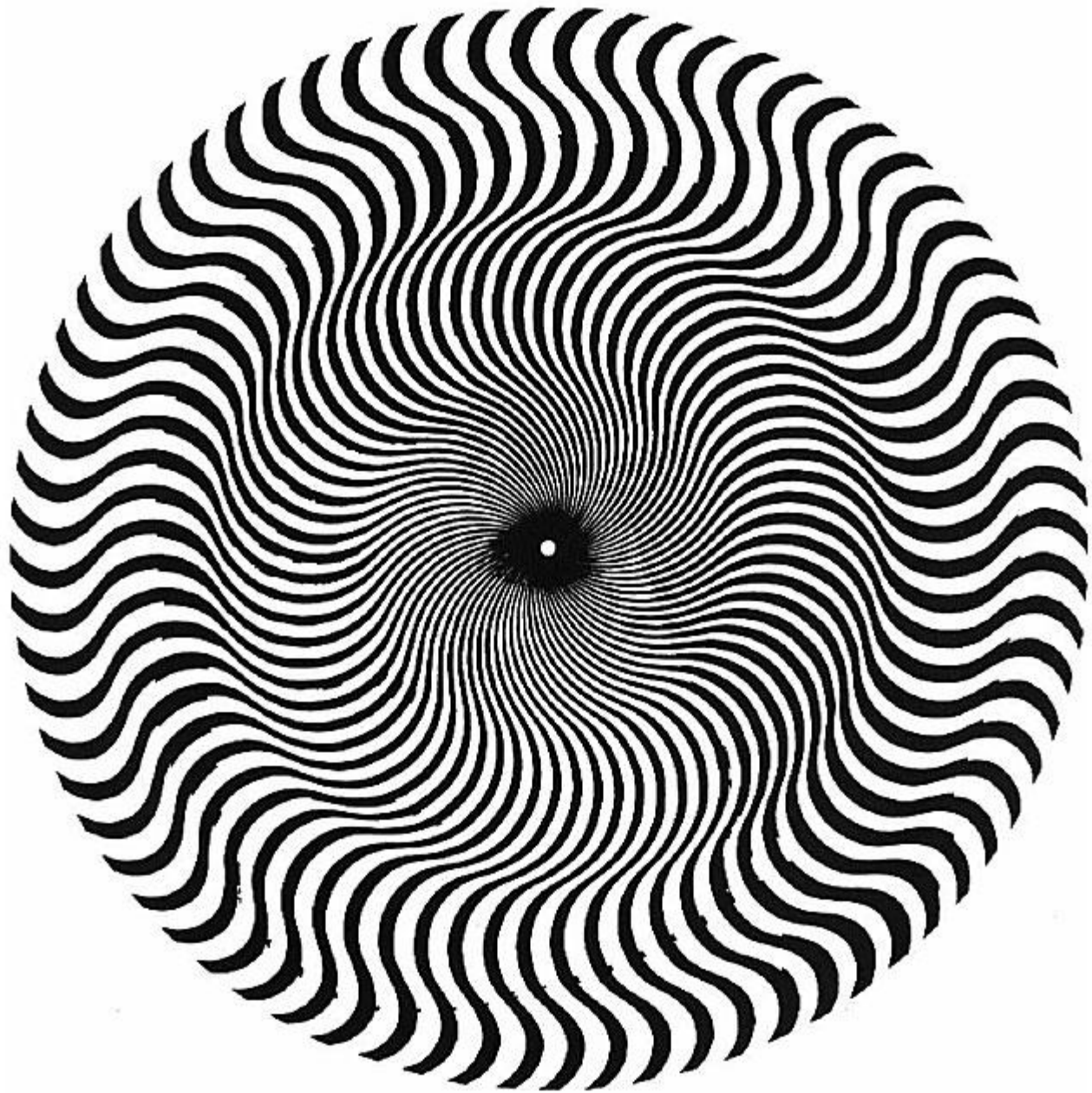

Bridget Riley (*1931)

- Představitelka op – artu
- Její díla vytváří dojem pohybu linií a barev

Jean Tinguely (1925-1991)

- Švýcarský výtvarník
- K rozpohybování soch používal staré strojní součástky.
- Jeho sochy byly často předurčeny k sebedestrukci.

Niki de Saint-Phalle

Gustav Meztger (*1926)

- Průkopník autodestruktivního umění
- V jednom ze svých děl nastříkal kyselinu na nylon. Kyselina vypálila do látky krásné vzory, ale zároveň celé dílo zničila.
- Nelíbilo se mu, jak trh redukuje umění na obchodní artikl.
- Umělecké dílo, které se samo zničí, uniká působení trhu.

